

2020-08-26

402-3228-2020

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Anna Martinsson
010-2240128

Karlskrona kommun

Samråd Undersökning Identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan av detaljplan för Lindblad 24 i Karlskrona kommun

Er beteckning: MSN.2020.1727

Planens bakgrund och syfte

Länsstyrelsen har fått handlingar om undersökning: identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan för samråd inför framtagandet av en ny detaljplan för Lindblad 24 i Karlskrona kommun.

Planområdet ligger i den nordöstra delen av Trossö, i centrala Karlskrona. Planområdet avgränsas i norr och väster av Drottninggatan, i öster av Östra Hamngatan och handelshamnen samt i söder av befintlig bebyggelse inom kv. Lindblad.

Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten att uppföra bebyggelse för parkering, bostäder, kontor och centrum inom del av Lindblad 24. Då planen utgör en förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur är byggnadernas utformning särskild viktig med hänsyn till kulturmiljö och stadsbild. Enligt översiktsplanen Karlskrona 2030, från 2010, är strategin för Karlskrona fortsatta utveckling mot det hållbara samhället bland annat förtätning, förädling och funktionsblandning. En utveckling av planområdet innebär en förtätning i redan befintlig bebyggelsemiljö vilket innebär ett effektivt markutnyttjande samt nyttjande av befintlig infrastruktur vilket stämmer väl överens med översiktsplanen. En ny översiktsplan, Översiktsplan 2050, är under framtagande.

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget följer intentionerna i översiktsplanen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Karlskrona kommun har upprättat en checklista för att bedöma behovet av att upprätta en strategisk miljöbedömning. Kommunens ställningstagande är att ett genomförande av detaljplanen inte bedöms få betydande miljöpåverkan och att en MKB enligt 4 kap 34 § plan- och bygglagen (PBL) inte krävs. Länsstyrelsen kan inte bedöma om förslaget kan komma att innebära betydande miljöpåverkan utifrån det underlag som kommunen inkommit med.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning om att det inte finns skäl att anta att planen medför betydande miljöpåverkan med stöd av 4§ sista stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Länsstyrelsen anser dock att ytterligare underlag behövs, bland annat avseende dagvatten, markföroreningar, miljö kvalitetsnormer för luft och buller samt bebyggelsens utformning och omfattning kopplat till världsarvet och kulturmiljön, detta bör utredas i det fortsatta planarbetet.

2020-08-26

402-3228-2020

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen redovisar sina synpunkter nedan som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Riksintresse

Planområdet berör riksintresset för kulturmiljö "Karlskrona stad och befästningar" (miljöbalken 3 kap. 6 §) samt ingår i ett större område utpekat som fornlämningsområde. Planområdet ingår även i område utpekat som världsarv Örlogsstaden Karlskrona. Planområdet berörs av försvarsmaktens sjöövningsområde, influensområde för luftrum och väderradar, MSA-område och område med särskilt behov av hinderfrihet vilket innebär att inga höga byggnader får uppföras i området. Ronneby flygplats, Luftfartsverket samt Försvarsmakten är sakägare och ska ges möjlighet att yttra sig över detaljplanen.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att planförslaget inte bedöms påverka riksintresset eller världsarvet negativt. Detta bör utredas vidare i detta fortsatta planarbetet.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Vid planläggning ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat risken för olyckor översvämning och erosion (PBL 2 kap. 5 §). Enligt PBL ska Länsstyrelsen överpröva kommunens beslut om detaljplan ifall planen kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (PBL 11 kap. 5§).

Buller

Enligt de nya bullerreglerna i plan- och bygglagen som trädde i kraft 2 januari 2015 är det ett krav att beräknade bullernivåer ska redovisas i planbeskrivningen. Planområdet berörs av trafikbuller samt buller från hamnverksamhet. Då det är just en beräkning är det lämpligt att kommunen sätter och håller rekommenderade skyddsavstånd till vägar och större bullerkällor samt anger behov av eventuella skyddsåtgärder på plankartan. I kommande planarbete behöver även bullernivåerna redovisas för 2040 baserat på dagens trafikmängd.

För att kunna främja social hållbarhet och attraktiva mötesplatser behöver man även titta på hur den allmänna ljudbilden ser ut i området.

Dagvatten

Den dagvattenutredning som kommer tas fram måste visa hur dagvattenhanteringen ska lösas på ett hållbart sätt och i ett större perspektiv. Även vid högt vattenstånd ska det vara möjligt att ta sig fram till bebyggelsen. Den behöver ta hänsyn till intensiva regn, höga flöden, högt vattenstånd i havet, infiltrationsförmåga i marken om grundvattenytan står högt och föroreningar.

Förorenade områden

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att det behöver utföras miljötekniska markundersökningar innan det kan avgöras om marken är lämplig för den nya markanvändningen. Länsstyrelsen förespråkar generellt att marken i första hand bör vara

2020-08-26

402-3228-2020

lämplig för planerat ändamål redan innan en detaljplan antas. Om det förekommer ett åtgärdsbehov på området och avsikten istället är att använda en planbestämmelse enligt 4 kap. 14 § 4 pkt PBL, anser länsstyrelsen följande:

- Att det genom undersökningar och utredningar ska vara säkerställt att marken går att göra lämplig för ändamålet genom avhjälpandeåtgärder.
- Att omfattningen av avhjälpandeåtgärderna ska vara klargjord, det ska kunna visas att de är realistiska och genomförbara.
- Att det av plankartan eller planbeskrivningen bör framgå vilka mätbara åtgärdsåtgärder som ska ha uppnåtts för att bygglov eller startbesked ska kunna beviljas.

Översvämning

Planområdet berörs av översvämningsrisk varför länsstyrelsen delar kommunens bedömning att frågan bör utredas i det fortsatta planarbetet. Utgångspunkten för planarbetet bör vara att betydande olägenheter för de planerade bostäderna genom påverkan från översvämning undviks. Länsstyrelsen vill särskilt påpeka vikten av att kommunen inte enbart planerar för säkerställandet av att byggnaderna står opåverkade vid översvämning, utan att även att vägar/tillkomst för servicefunktioner och uttryckningspersonal måste säkerställas.

Strandskydd

Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet enligt 7 kap. 13–18 h §§ miljöbalken. Strandskydd återinträder vid upprättande av ny detaljplan. I det fortsatta planarbetet ska kommunen motivera de särskilda skälen enligt 7 kap. 18 c § MB för områden där strandskyddet avses upphävas.

Ljus och skuggning

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att detaljplanen i det fortsatta arbetet redovisar hur den föreslagna exploateringen påverkar angränsande befintlig bebyggelse.

MKN

Enligt 2 kap. 10§ PBL skall MKN följas vid planläggning. Miljökvalitetsnormer är bestämmelser om den lägsta godtagbara miljökvalitet och är juridiskt bindande, fastställda av regeringen utsedd myndighet. Miljökvalitetsnormer finns för luft, vatten och buller.

”Frisk luft” är ett av riksdagens uppsatta miljökvalitetsmål, där luften ska vara så ren att människors hälsa och djur, växter och kulturvärden inte skadas. För att uppnå detta mål är miljökvalitetsnormer ett av styrmedlen. Kommunerna har ansvaret att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna.

För ytvatten finns miljökvalitetsnormer för kemisk status (kvicksilver, TBT m.m.) och ekologisk status (bottenfauna, fisk m.m.). För grundvatten finns miljökvalitetsnormer för kemisk status och kvantitativ status (dvs. att det råder balans mellan uttag och nybildning av grundvatten).

Miljökvalitetsnormen för buller gäller omgivningsbuller från alla vägar, järnvägar, flygplatser och tillståndspliktiga hamnar. Den gäller även omgivningsbuller från vissa större, utpekade industrigrenar i de största kommunerna.

2020-08-26

402-3228-2020

Länsstyrelsen anser att det kan finnas risk att miljö kvalitetsnormer för vatten kan komma att påverkas av planförslaget. Se vidare under dagvatten och klimatanpassning.

Mellankommunala frågor och regionala förhållanden

Planförslaget bedöms inte påverka mellankommunala eller regionala förhållanden.

Råd enligt 2 kap. PBL

Förhållande till ÖP

Enligt gällande översiktsplan 2030 är området utpekade som funktionsblandning. Planförslaget bedöms vara förenligt med gällande översiktsplan.

Kulturmiljö

Planområdet berör riksintresset för kulturvårdsmiljö "Karlskrona stad och befästningar" (miljöbalken 3 kap. 6 §) samt ingår i ett större område utpekade som fornlämningsområde. Planområdet ingår även i område utpekade som världsarv Örlogsstaden Karlskrona. Området gränsar även till byggnadsminnet Palanderska gården samt ter byggnader utpekade i Karlskrona kommuns egna kulturmiljöprogram. Omgivande bebyggelse bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Koppling till miljömålen

Länsstyrelsen anser att den fysiska planeringen utgör ett viktigt verktyg för att uppnå miljömålen. PBL (2010:900) är direkt knuten till miljöbalken, enligt dess 2 kap 2 §. Miljömålen ska enligt miljöbalkspropositionen (1997/98:45) vara vägledande vid tillämpningen av miljöbalken.

Kommunen har översiktligt redovisat miljömålen och planområdets påverkan på dessa. Länsstyrelsen anser att det är tillräckligt.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen anser att samtliga projekt bör ta hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat. Klimatförändringar i form av ökad och intensivare nederbörd, höjda medeltemperaturer och värmeböljor, samt stigande havsnivåer, medför konsekvenser för i stort sätt alla samhällssektorer och anpassningsåtgärder är därför nödvändiga.

Det är viktigt att planområdets lämplighet över tid utreds utifrån en analys av relevanta klimateffekters inverkan på området, till exempel om ökad nederbörd kan medföra översvämningsrisk från höga flöden i närliggande vattendrag, om intensiva värmeböljor kan innebära problem med överupphettning i tätbebyggda områden eller om en havsnivåhöjning kan medföra en permanent översvämning av hela eller delar av planområdet. Analysen bör sedan ligga till grund för beslut om lämplig markanvändning, samt vilka eventuella klimatanpassningsåtgärder som behöver integreras i planförslaget för att möta effekterna av ett förändrat klimat.

Vid planläggning ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat risken för olyckor översvämning och erosion (PBL 2 kap. 5 §). I en detaljplan kan kommunen fastlägga skyddsåtgärder för att motverka risken för översvämning och erosion m.m. (PBL 4 kap. 12§). Enligt PBL ska Länsstyrelsen överpröva kommunens beslut om detaljplan ifall planen kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (PBL 11 kap. 5§).

2020-08-26

402-3228-2020

Länsstyrelsen har antagit riktlinjer om *"Säkerhetsnivåer för byggande i låglänta områden"* och Boverket har motsvarande *"Utgångspunkter för bedömning av översvämningsrisk"*. Den grundläggande utgångspunkten för båda är att ny bebyggelse ska lokaliseras till områden utan översvämningsrisk under planerad användningstid. I vissa sammanhang kan det dock finnas skäl att uppföra byggnadsverk i områden trots viss risk för översvämning. Exempelvis kan det handla om att förtäta eller på annat sätt utveckla befintlig stadsbebyggelse där stora investeringar redan har gjorts, vilket kan vara i linje med plan- och bygglagens krav på långsiktigt god hushållning. Vid förtätning av befintlig bebyggelse behöver påverkan på framtida behov av skyddsåtgärder för den befintliga bebyggelsen i anslutning till planområdet analyseras. Den fysiska planeringen bör ha som mål att minska sårbarheten för översvämningsrisker och samtidigt får planen inte försvåra eller omöjliggöra framtida skyddsåtgärder för den befintliga bebyggelsen. Ansvaret ligger på kommunen att visa att marken är lämplig för ändamålet med hänsyn till risken för översvämning. I planhandlingarna måste avvikelser från utgångspunkten motiveras och anges hur lokala tilläggfaktorer har beaktats samt vilken planeringshorisont som använts.

Social robusthet, tillgänglighet och användbarhet

Länsstyrelsen vill understryka vikten av att ha barnperspektivet i åtanke i det fortsatta planarbetet. Det är även viktigt att trygghet och säkerhet implementeras i arbetet med detaljplanen. Dvs trygghet till/från busshållplatser, till skola m.m. för att ingen, såväl unga som äldre ska känna sig otrygga. Det är även av vikt att områden som är allmänna tillgängliggörs för funktionshindrade.

Energiushållning

Plan och bygglagen (2010:900) anger i 2 kap 3§ att planläggning enligt denna lag ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter, bl.a. genom en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

I samband med planering påverkas möjligheterna till hållbar energianvändning på främst tre sätt:

- Möjligheten till effektiva transporter, genom t.ex. lokalisering och infrastruktur.
- Möjligheten till hållbar energianvändning i byggnader genom effektiv användning och användning från förnybara källor.
- Möjligheten till produktion av värme eller el från förnybara källor.

Faktorer att beakta är bland annat lokalisering, exploateringsgrad, parkeringsnorm, avstånd till kollektivtrafik och turtäthet, möjligheter att försörja den nya bebyggelsen med fjärr-/närvärme och solvärme, tillgång till service samt funktionsblandning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschef Lena Ekroth med samhällsplanerare Anna Martinsson som föredragande. I ärendet har även klimat- och energistrateg Sabina Berntsson varit.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.